

SEIMO EKONOMIKOS KOMITETO ATLIKTI SVARBIAUSI DARBAI SEIMO IV (PAVASARIO) SESIJOJE

TEISĖKŪROS SRITYJE

Seimo pavedimu Ekonomikos komitetas Seimo (IV) pavasario sesijos metu kokybiškai ir nustatytais terminais apsvaustė **55** teisės aktų projektus ir dėl jų pateikė Ekonomikos komiteto išvadas, iš jų, kaip pagrindinis komitetas – **35** ir kaip papildomas – **22**, iš jų Seime buvo priimta – **44** teisės aktai arba **80 proc.** nuo visų apsvaustytų teisės aktų projektų, kurių nuostatos yra svarbios ir naudingos Lietuvos žmonėms bei verslui.

Ekonomikos komitetas, svarstė ir pritarė **Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir su juo susijusių kitų įstatymų pakeitimo įstatymų projektams**, kuriuos Seimas priėmė 2022-03-17. Seimo priimtomis Viešųjų pirkimų įstatymo ir jo lydymųjų teisės aktų pataisomis **perkančiosioms organizacijoms suteikta teisė** iš Lietuvoje skelbiamų viešųjų pirkimų konkursų pašalinti mūsų šaliai priešiškų valstybių įmones arba nutraukti su jomis jau sudarytas sutartis. Tokiu reguliavimu siekiama nustatyti galimybę atmesti tiekėjo pasiūlymus ir nutraukti sudarytas sutartis mobilizacijos, karo ar nepaprastosios padėties metu, kai tiekėjas ar jį kontroliuojantis asmuo yra registruoti grėsmę keliančios valstybės teritorijose, prekių ar sudėtinių dalių kilmė ar paslaugų teikimas yra iš grėsmę keliančios valstybės teritorijos. Valstybių ar teritorijų, kurioms būtų galima pritaikyti tokias sankcijas, sąrašą tvirtina Vyriausybė.

Ekonomikos komitetas taip pat svarstė **Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektus**, kurie Seime buvo priimti 2022-03-31 (įsigaliojo 2022-07-01).

Šiais įstatymų pakeitimais sukuriama sąlyga vystyti vėjo elektrines jūrinėje teritorijoje, detalizuojamos sąlygos dėl leidimo gaminti elektros energiją galiojimo bei numatomas įpareigojimas vėjo elektrinių vystytojui, plėtojančiam elektrines jūrinėje teritorijoje išmontuoti elektrinę, kai elektros energijos gamybos veikla nėra vykdoma. Taip pat nustatomos elektrinės statybos įgyvendinimo sąlygos, nustatant prievolių įvykdymo užtikrinimo dydį bei jo panaudojimo sąlygas. Įgyvendinus šių įstatymų pakeitimus, elektros energijos gamyba turėtų padidėti apie 30 proc., kas mažins priklausomybę nuo elektros energijos importo bei užtikrins energetinę nepriklausomybę. Taip pat mažins klimato kaitą bei leis pasiekti atsinaujinančių energijos išteklių ir strateginius dekarbonizacijos tikslus.

Ekonomikos komitetas taip pat svarstė ir teikė siūlymus **Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymų projektų paketui**. Seime 2022-05-12 priimtas šių įstatymų paketas padės užtikrinti, kad būtų sumažintos energijos kainų kilimo pasekmės gyventojams ir verslui. Šių įstatymų paketo įgyvendinimui patikslintame valstybės biudžete numatytos lėšos (**570 mln. eurų**) dujų ir elektros kainų dalies kompensavimui ne tik gyventojams, bet, atsižvelgiant į Ekonomikos komiteto posėdžiuose keltas problemas, ir parama verslui (**120 mln. eurų**). Įtvirtinta, kad Vyriausybei (ar jos įgaliotai institucijai) suteikiami įgaliojimai nustatyti tvarką, pagal kurią valstybės biudžeto lėšomis buitiniams vartotojams būtų kompensuojama dalis elektros energijos ir gamtinių dujų vartojimo išlaidų, o nebuitiniams vartotojams (verslui) – tokių išlaidų daliai sumažinti būtų skiriama parama iš valstybės biudžeto. Numatytos griežtos sankcijos tiekėjams už įstatymo nesilaikymą (bauda siektų net iki 10 proc. įmonės metinių pajamų).

Atkreiptinas dėmesys, kad 2021 m. lapkričio mėn. įstatymų pakeitimais galėjo pasinaudoti tik iš visuomeninio tiekėjo elektros energiją perkantys buitiniai vartotojai, t. y. išaugusių energijos kainų našta niekaip nebuvo mažinama nepriklausomus tiekėjus pasirinkusiems buitiniams vartotojams. Dabar – elektros energijos kainas mažinančios priemonės taikomos visiems buitiniams vartotojams (tarp jų – ir nepriklausomus tiekėjus pasirinkusiems buitiniams vartotojams). Atsižvelgiant į tai, buitiniams elektros energijos vartotojams **antrąjį šių metų pusmetį (nuo liepos 1 d. iki gruodžio**

pabaigos) bus kompensuojama **9,0** euro centai už kilovatvalandę jų mokamos kainos, o minimalus tarifas, žemiau kurio nebus kompensuojama, bus **24,0** euro centai už kilovatvalandę.

Akivaizdu, kad elektros energijos poreikis ilgainiui tik augs, nes to reikalauja ir naujoviški apsirūpinimo šiluma ir karštu vandeniu būdai (šilumos siurbliai). Siekiant išspręsti apsirūpinimo elektros energija klausimus, Seimo Ekonomikos komitetas svarstė ir pritarė „**Proveržio paketui**“ **priskirtiems įstatymų projektams**, kuriuos **Seimas priėmė**. Daugelis vartotojų, siekdami susimąžinti elektros energijos kainas, jau įsirengė saulės elektrines ant savo namo (pastato) stogo ar įsigijo nutolusią saulės elektrinę, tuo iš dalies ar net visiškai patenkindami savo ūkio elektros energijos poreikius.

Pagal **ESO 2022 m. liepos 27 d.** statistinius duomenis, jau **27 185** tapo gaminančiais vartotojais, kurie įsirengė arba įsigijo saulės jėgainių ir kurių bendra instaliuota galia siekia **278,9 MW**. Pažymėtina, kad lyginant su 2020 metais, gaminančių vartotojų skaičius išaugo **2,4** karto, o jų bendra instaliuotoji galia padidėjo net **2,9** karto. Tikėtina, kad iki š. m. pabaigos šie augimo tempus rodantys skaičiai bus dar didesni. Tam turėjo įtakos valstybės teikiamos subsidijos saulės elektrinėms įsirengti ar įsigyti, augančios elektros energijos kainos ir noras užsitikrinti tvarų savo ūkio aprūpinimą elektros energija ateityje. Vien **per 2022 metus** saulės elektrinėms įsirengti yra skirta **39,5 mln. eurų** subsidijų, o įsigyti nutolusioms saulėms elektrinėms – dar **8,2 mln. eurų**.

Fiziniam asmeniui, kuris įsirengia abi saulės elektrinių finansavimo tvarkoje nurodytas technologijas (saulės modulius ir įtampos keitiklį), projekto finansuojamoji (kompensuojamoji) dalis sudaro 22 proc. tinkamų išlaidų, o fiziniam asmeniui, kuris įsirengia tik saulės modulius (be įtampos keitiklio) finansuojamoji dalis sudaro 16,55 proc. tinkamų išlaidų. Paramos dydis įsirengus pilną komplektą (saulės modulius ir įtampos keitiklį) yra **322,91 Eur / 1 kW** saulės elektrinės įrengtosios galios, o paramos dydis įsirengus tik saulės modulius yra **242,92 Eur / 1 kW** saulės elektrinės įrengtosios galios.

Pažymėtina, kad vystant saulės elektrines, nereikės atlikti poveikio aplinkai vertinimo (PAV) procedūrų, išskyrus, kai planuojama veikla gali daryti poveikį Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms, tai leis jau artimiausiu metu pastatyti pakankamai saulės parkų, iš kurių pigesnę elektros energiją galės įsigyti ir daugiabučių namų gyventojai, o tuo tarpu savivalda, kurdama energetines bendrijas, galės greičiau pasistatyti saulės elektrinių parkus. Siekiant sudaryti paprastesnes veiklos ir plėtros sąlygas saulės elektrinėms, bus užtikrinama galimybė saulės elektrines statyti žemės ūkio paskirties žemėje, nekeičiant žemės paskirties ir neribojant elektrinių dydžio, tačiau užtikrinant žemės panaudojimą pagal jos pagrindinę paskirtį. Šie pakeitimai leis praplėsti galimas saulės elektrinių statybai teritorijas bei efektyviau išnaudoti žemę.

Pažymėtina, kad **š. m. gegužės 25 d.** Seimo Ekonomikos komitetas pritarė paskutiniajam **Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui**, kuris yra vienas iš pagrindinių „**Proveržio paketo**“ sudedamųjų dalių. Šis įstatymas nustato pareigą atsinaujinančios energetikos vystytojams mokėti atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmoką **0,0013 Eur už 1 pagamintą kW/h**. Ekonomikos komitetas pritarė šio Įstatymo projekto formulotei, kuri nustato, kad sukauptos lėšos iš minėto mokesčio bus paskirstomos vietos bendruomenėms ir tai darys vietos savivaldybės, kurios yra geriausiai informuotos apie bendruomenių poreikius. Bendruomenės, kurių teritorijose bus vystomi atsinaujinančios energetikos parkai, galės rengti projektus, susijusius su socialiniais, ekonominiais ir aplinkosauginiais aspektais, ir gauti finansavimą šiems projektams įgyvendinti iš surinktos atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos. Pavyzdžiui, jei bendruomenės teritorijoje veiks atsinaujinančios energijos parkas (saulės ar vėjo parkas), kuris per metus pagamins **50 000 MW/h** elektros energijos, bendruomenėms bus skiriama **65 000 Eur** projektams vykdyti.

Pažymėtina, kad Rusijos vykdomas invazinis karas Ukrainoje ir iš esmės pasikeitusi geopolitinė situacija lėmė visų Europos Sąjungos šalių poreikį naujai reaguoti sprendžiant klausimus, susijusius su sankcijų įgyvendinimu, siekiant stiprinti tarpinstitucinį koordinavimą. Todėl Ekonomikos komiteto svarstytu **Lietuvos Respublikos ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektu**, kuris Seime buvo priimtas 2022-04-19 (įsigaliojo 2022-05-17), yra numatyta, kad tarptautinės sankcijos bus privalomos vykdyti visiems

Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausantiems fiziniams ir juridiniams asmenims. Įtvirtintas Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos vaidmuo sankcijų įgyvendinime, kiek tai susiję su naudos gavėjų ir su jais susijusių fizinių ir juridinių asmenų identifikavimu. Šiuo įstatymu įvedamas **laikinojo administratoriaus institutas**, kuris bus taikomas, kai laikinasis administravimas yra būtinas, siekiant išvengti neigiamų socialinių, ekonominių, ekologinių ar kitų svarbių pasekmių visuomenei ar valstybei, tuo pačiu užtikrinant, kad būtų laikomasi tinkamo sankcijų įgyvendinimo.

Tai ypač aktualu Lietuvai ryšium su pastaruoju metu įsigaliojusiomis didelio masto sankcijomis Lietuvoje veikiančioms didelėms įmonėms, tarp jų ir gamybinėms (pvz., AB „Lifosa“ ir kt.), kurių veikimą būtina užtikrinti dėl visuomenės socialinių, aplinkosauginių ir saugumo interesų. Šiuo įstatymu sankcijų įgyvendinimo modelis papildomas galimybe dėl išaldyto turto realizavimo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, vieną turto rūšį paverčiant kita turto rūšimi, pavyzdžiui, nekilnojamąjį turtą paverčiant pinigineis lėšomis ir jas saugant depozitinėje sąskaitoje. Įstatymu taip pat įvedamas naujas koordinavimo mechanizmas – Lietuvos Respublikos Vyriausybės sudaryta komisija, kuri turėtų užtikrinti tarpinstitucinę keitimąsi informacija bei vieningą sankcijų įgyvendinimo praktiką. Tikimasi, kad priimtas įstatymas padės užtikrinti tinkamą atitikties tarptautinių sankcijų reikalavimams valdymą bei kontrolę.

Ekonomikos komitetas svarstė ir pritarė **Lietuvos Respublikos žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo pakeitimo įstatymo projektui**, kurį Seimas priėmė 2022-04-26 (įsigaliojo 2022-07-01). Šiuo įstatymu užtikrinama asmenų interesų apsauga valstybei įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus ir sudaromos teisinės prielaidos efektyviai bei racionaliai šiuos projektus įgyvendinti. Priėmus šį įstatymą, žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros tapo aiškesnės ir efektyvesnės, sumažinta administracinė našta ir galimi patirti kaštai dėl valstybinės svarbos projektų įgyvendinimo, taip pat patobulintas asmenų informavimo procesas, numatant elektroninių ryšių priemonių naudojimą.

Ekonomikos komitetas, pritarėdamas neįgalųjų ir kitų riboto judumo asmenų visaverčio judumo užtikrinimui ir jiems atitinkamų sąlygų sudarymui naudotis viešojo transporto priemonėmis, svarstė ir pritarė **Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymo pakeitimo įstatymo projektui**, kuris Seime buvo priimtas 2022-06-21 (įsigalioja 2022-07-01). Šis įstatymas nustato, kad pirmą kartą registruojamos viešojo transporto priemonės, vežančios keleivius automobilių ir vidaus vandenų keliais, privalo būti pritaikytos neįgaliesiems ir kitiems riboto judumo asmenims. Jose turi būti įrengtos šių asmenų informavimo, mobilumo užtikrinimo ir saugaus vykimo viešuoju transportu priemonės pagal susisiekimo ministro tvirtinamus viešojo transporto priemonių pritaikymo neįgaliesiems ir kitiems riboto judumo asmenims reikalavimus.

Ekonomikos komitetas 2022-06-29 svarstė ir pritarė **Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo įstatymo ir Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo pakeitimo įstatymo projektų pataisoms**, numatančioms spartesnę daugiabučių šilumos ūkio atnaujinimą, didinant valstybės finansavimą ir nustatant efektyvesnę kainodarą, kad šilumos tiekėjų sukaupti nuostoliai, tiekiant šiluminę energiją, būtų tolygiau įskaičiuojami į šilumos kainą. Šie įstatymai pagrįsti yra orientuoti į pastatų bendro naudojimo šilumos mazgų atnaujinimą ir jų finansavimą. Ši tikslinė subsidija nebus skirta vamzdynų ar šildymo elementų renovacijai ir keitimui.

Ekonomikos komitetas pasiūlė maksimalią šilumos punkto atnaujinimo kompensacijos ribą padidinti nuo **30** iki **80** proc. Tai reiškia, kad daugiabučių namų šilumos ūkio pertvarkai būtų galima skirti didesnę valstybės paramą, iš valstybės turimų lėšų. Tai padės spartinti mažąją renovaciją ir mažinti šiluminės energijos sunaudojimą daugiabučiuose šildymo sezono metu, bei padės valstybei sutaupyti ženkliai dalį lėšų, kuri yra skiriama kompensacijoms už šildymą gyventojams išmokėti. Yra paskaičiuota, kad, pavyzdžiui, šilumos mazgo renovacija 30 butų daugiabučiame name su 80 proc. valstybės parama atsipirktų maždaug per vienerius metus.

**EKONOMIKOS KOMITETAS POSĖDŽIUOSE TAIP PAT AKTYVIAI
SVARSTĖ VERSLO ĮMONĖMS IR JOSE DIRBANTIEMS ŽMONĖMS
AKTUALIUS PARLAMENTINEI KONTROLEI PRISKIRTUS KLAUSIMUS IR
DĖL JŲ PRIĖMĖ ŠIUOS SVARBIUS SPRENDIMUS**

1. Dėl pridėtinės vertės mokesčio lengvatos pratęsimo viešbučių paslaugoms:

Ekonomikos komitetas 2022 m. birželio 6 d. sprendimu, atsižvelgęs į galiojančios pridėtinės vertės mokesčio lengvatos teigiamą poveikį viešbučių paslaugoms, taip pat įvertinęs geopolitinius bei makroekonominis pokyčius, neigiamai veikiančius šio sektoriaus veiklą, rekomendavo Lietuvos Respublikos Vyriausybei nuodugnai išanalizuoti esamą viešbučių sektoriaus situaciją bei, esant galimybei, pratęsti šiuo metu taikomą pridėtinės vertės mokesčio lengvatą viešbučių paslaugoms neterminuotai.

2. Dėl susidariusios padėties AB „Lifosa“, jos veiklai pritaikius sankcijas:

Ekonomikos komitetas 2022 m. kovo 16 d. posėdyje bendru sutarimu dėl AB „Lifosa“ priėmė sprendimą, kuriame, be kita ko, suformulavo konkrečius pasiūlymus valstybės institucijoms:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybei:

1.1. esant poreikiui – teikti Seimui (ypatingos skubos tvarka) svarstyti reikalingus įstatymų pakeitimus;

1.2. ateityje spręsti klausimą dėl AB „Lifosa“ akcininkų galimo struktūros keitimo, atsižvelgiant į AB „Lifosa“ galimybę paklausių ir strategiškai svarbią produkciją gaminti be įvežtinės žaliavos iš sankcionuotų valstybių.

2. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai:

2.1. vertinti galimybę sudaryti sąlygas AB „Lifosa“ veiklai, įvertinus bendrovės pateiktą informaciją apie jai būtinus atlikti mokėjimus (darbo užmokesčiui, socialiniam draudimui, komunalinėms paslaugoms ir pan.) ir mokėjimus, kurie nėra susiję su lėšų pervedimu sankcionuotiems asmenimis (bendrovės kontrolinio akcijų paketo savininkui (-ams)). Šį laikotarpį taip pat būtų galima tikslingai išnaudoti maksimaliai sprendžiant aplinkosauginius ir ekologijos klausimus;

2.2. įvertinti ES praktiką ir patirtį, sprendžiant sankcijų taikymo įmonėms klausimus ir, esant poreikiui, teikti teisės aktams pakeitimų siūlymus dėl įmonių, kurioms taikomos sankcijos, veiklos galimo reguliavimo;

2.3. esant poreikiui, nedelsiant inicijuoti tarpinstitucinį (Vyriausybės lygio) susitikimą, skirtą spręsti svarbius AB „Lifosa“ klausimus.

Seimo Ekonomikos komiteto ir Biudžeto ir finansų komiteto atstovų vizitas AB „Lifosa“
2022 m. liepos 5 d.

3. Dėl naujos kelių rinkliavos informacinės sistemos (e-tolling) diegimo Lietuvoje įgyvendinimo:

Šiuo svarbiu klausimu Ekonomikos Komitetas 2022 m. balandžio 13 d. posėdyje priėmė sprendimą – pasiūlyti Susisiekimo ministerijai ir Lietuvos automobilių kelių direkcijai, pagal kompetenciją:

1. Skubiai surengti konsultacijas su sektoriaus dalyviais ir, atsižvelgiant į šių konsultacijų rezultatus, iš naujo įvertinti pasirinkto techninio sprendimo dėl kelių rinkliavos informacinės sistemos (e-tolling) įdiegimo pagrįstumą. Esant poreikiui, inicijuoti su tuo susijusius atitinkamus sisteminius pakeitimus;
2. Imtis visų priemonių, kad kelių rinkliavos informacinė sistema (e-tolling) Lietuvoje būtų pradėta eksploatuoti sklandžiai, nustatytu laiku ir tinkamai;
3. Priimti ir teikti reikalingų teisės aktų projektus, kuriais būtų plečiami Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo šaltiniai ir tokiu būdu būtų didinamos lėšos, skiriamos kelių infrastruktūrai išlaikyti.

4. Dėl kainų indeksavimo problematikos viešųjų pirkimų sutartyse:

Ekonomikos Komitetas 2022 m. gegužės 18 d. suformulavo pasiūlymus atsakingiems subjektams:

1. Pasiūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei inicijuoti tarpinstitucinį susitikimą, pavedant Lietuvos Respublikos finansų ministerijai imtis lyderystės ir kartu su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (jei būtina, ir kitomis šakinėmis ministerijomis), Viešųjų pirkimų tarnyba bei Lietuvos statistikos departamentu ir

verslo asociacijų atstovais, identifikuoti konkrečius sprendimus viešųjų pirkimų sutarčių kainų indeksavimo problemoms spręsti.

2. Ieškant pirmame punkte įvardintos problemos galimų sprendimo būdų, pasiūlyti atsakingiems subjektams pagal jų kompetenciją:

2.1. pateikti naujas rekomendacijas perkančioms organizacijoms, apibendrinat gerą kainų indeksavimo taikymo praktiką (Vilniaus m. savivaldybės ir AB „Litgrid“), pateikiant detalius pavyzdžius;

2.2. įvertinti galimybę keisti sutarčių indeksavimo dažnumą, nustatyti jį pagal pirkimo objekto specifiką: 3 arba 6 mėn.;

2.3. įvertinti galimybę indeksavimą vykdyti remiantis ne tik Statistikos departamento duomenimis, tačiau ir Tarptautinių prekybos biržų (pvz., Roterdamo, Nyderlandų) duomenimis. Rekomenduotina tarptautinių prekybos biržų duomenis naudoti indeksuojant labiausiai išbrangusias medžiagas;

2.4. rinkti ir operatyviai skelbti daugiau statistinių duomenų ne tik apie medžiagų grupes, bet ir konkretnių medžiagų kainų pokyčius.

EKONOMIKOS KOMITETO SVARBŪS SUSITIKIMAI

UKRAINOS AUKŠČIAUSIOSIOS RADOS EKONOMIKOS VYSTYMO KOMITETAS PIRMA KARTĄ SURENGĖ BENDRĄ POSĖDĮ SU LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO EKONOMIKOS KOMITETU

Ukrainos Aukščiausiosios Rados Ekonomikos vystymo komiteto pirmininkas Dmitro Natalukha ir Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas Kazys Starkevičius jungtinio posėdžio metu

Š. m. birželio 1 d. Kyjive įvyko jungtinis Ukrainos Aukščiausiosios Rados Ekonomikos vystymo komiteto ir Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto posėdis. Svarbu pažymėti, kad toks jungtinis dviejų šalių parlamentinių komitetų posėdis buvo surengtas pirmą kartą nepriklausomos Ukrainos istorijoje.

Dmitro Natalukha posėdį pradėjo dėkodamas pirmajai Europoje tarparlamentinei Lietuvos delegacijai už paramą ir drąsą atvykti į Ukrainą tokiu sudėtingu metu. Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas Kazys Starkevičius akcentavo visapusišką palaikymą ir paramą Ukrainai, jos žmonėms ir pabėgėliams nuo karo. Jis taip pat pabrėžė, kad Lietuvos delegacijos tikslas – ne vien deklaruoti paramą, bet aptarti ir numatyti pagalbos gaires ateičiai.

Dmitro Natalukha Lietuvos delegacijai pristatė Ukrainos Aukščiausiosios Rados Ekonomikos vystymo komiteto narius ir **pakvietė pasirašyti bendrą parlamentinių ekonomikos komitetų bendradarbiavimo memorandumą, nubrėžiantį gaires tolesniam bendradarbiavimui. Abiejų parlamentų ekonomikos komitetų nariai vienbalsiai pritarė memorandumo tikslams ir priemonėms.**

„Sąveikos ir bendradarbiavimo memorandumas yra tik pirmas žingsnis draugystės ir bendradarbiavimo kelyje, kuri abi pusės išreiškė ketinimą pradėti susitikime. Šis memorandumas susijęs su bendradarbiavimu, ypač kariniame sektoriuje, valstybės ekonomikos atstatyme, investicijomis ir verslo sąveika. Manau, kad tai taps kertiniu akmeniu tolimesnėje mūsų dviejų šalių ekonominėje raidoje ir bendradarbiavime“, – pažymėjo politikas Dmitro Natalukha ir patikslino: „Kalbama apie keitimąsi patirtimi ir informacija, taip pat savitarpio pagalbą rengiant tam tikrų įstatymų projektus, kurie bus įgyvendinti visos Ukrainos, taip pat ir Lietuvos labui“.

Jungtiniame ekonomikos komitetų posėdyje politikai aptarė klausimus dėl prekybinių Lietuvos ir Ukrainos santykių aktyvinimo, Ukrainos pramonės tiekimo grandinių atkūrimo. Buvo pasikeista nuomonėmis dėl Ukrainos miestų ar kvartalų atstatymo galimybių, logistikos grandinių vystymo ir teisės aktų reikalavimų sureguliuavimo.

Ukrainos ir Lietuvos parlamentarai aptarė tiekimo grandinių ir grūdų eksporto iš Ukrainos galimus būdus, geležinkelių ir Klaipėdos jūrų uosto panaudojimo Ukrainos prekių eksportui, bendradarbiavimo gynybos pramonės ir bendrų įmonių steigimo klausimus.

Lietuvos delegacijos bendra nuotrauka su Ukrainos Aukščiausiosios Rados Ekonomikos vystymo komiteto nariais

Kyjive besilankanti Lietuvos delegacija surengė posėdį su Ukrainos pramonininkų ir verslo lygos, vadovaujamos Anatolijaus Kinacho, vadovais. Posėdyje dalyvavo Seimo Ekonomikos

komiteto pirmininkas Kazys Starkevičius, pirmininko pavaduotojas Gintautas Paluckas, nariai: Andrius Kupčinskas, Ieva Pakarklytė, Jonas Pinskus ir Mindaugas Skritulskas, taip pat Ekonomikos ir inovacijų ministerijos vyriausiasis patarėjas Aurimas Antanaitis, Susisiekimo ministerijos patarėjas Aidas Rimkevičius, Lietuvos–Ukrainos verslo tarybos pirmininkas Aivaras Karalius, Lietuvos statybininkų asociacijos prezidentas Dalius Gedvilas, Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmų prezidentas Vytis Lembutis, Lietuvos grūdų augintojų asociacijos pirmininkas Aušrys Macijauskas.

Lietuvos delegacijos susitikimas su Ukrainos pramonininkų ir verslo lyga

Susitikime taip pat dalyvavo Ukrainos pramonininkų ir verslo lygos pirmasis viceprezidentas, Lietuvos pramoninkų konfederacijos atstovas Ukrainoje Sergejus Prokhorovas, Ukrainos statybininkų konfederacijos prezidentas Levas Revazovičius ir vykdomasis direktorius Aleksandras Čerbakas ir kiti.

A. Kinachas kalbėjo, kad karas tęsiasi ir kelia naujus iššūkius, 35 proc. ekonomikos neveikia, sunaikinta daug infrastruktūrinių objektų. Iki prasidedant karui prekyba su Lietuva sudarė 48 proc., todėl šiandien kaip niekad svarbu plėtoti ekonominius ryšius, prekybą.

Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas K. Starkevičius akcentavo, kad Lietuvos bendruomenė ir verslas padeda visais įmanomais būdais Ukrainos pabėgėliams Lietuvoje. Lietuvos

politinių partijų sutarimu gynybai skiriama 2,5 proc. BVP ir ruošiamasi jį padidinti iki 3 proc. Lietuva radikaliai pertvarkė savo energetiką ir visiškai atsisakė energijos išteklių (dujų, naftos, elektros energijos) iš Rusijos. Elektros energijos sektorius sparčiai pertvarkomas, siekiant padidinti energetinę nepriklausomybę, skatinami nepriklausomi gamintojai, kurių šiuo metu jau yra apie 20 tūkst., planuojama, kad per artimiausius metus jų padaugės iki 30 tūkst. Elektros energijos gamintojams iš saulės iki 10 kW skiriama 30 proc. valstybės parama investicijoms.

Lietuvos-Ukrainos verslo tarybos pirmininkas A. Karalius pabrėžė, kad po karo vyks realūs atstatymo darbai: reikės atstatyti mokyklas, stotis ir kitą infrastruktūrą, todėl svarbu nustatyti, kurie sektoriai bus prioritetiniai. Taip pat svarbu, kokiomis lėšomis darbai bus finansuojami: paramos fondų lėšomis, bankų paskolomis ar kitais finansiniais instrumentais.

Lietuvos statybininkų asociacijos prezidentas D. Gedvilas kalbėjo, kad yra labai svarbu užtikrinti dotacijų panaudojimo skaidrumą. Pranešėjas siūlė atstatymo darbus vykdyti naudojantis skaitmeninio projektavimo galimybėmis, kas atitiktų ES taikomus statybų standartus. Taip pat paminėjo, kad būtina išspręsti statybos technikos ir darbuotojų draudimo klausimus, nes šiuo metu ES draudimo bendrovės tokio draudimo neteikia. D. Gedvilas siūlė pasinaudoti finansinių fondų kūrimo, pvz., Suomijos pavyzdžiu, kai verslas sukūrė fondą, skirtą konkrečiai Suomijos prekėms finansuoti.

Ekonomikos komiteto pirmininkas Kazys Starkevičius pabrėžė, kad svarbu išgirsti abiejų šalių institucijų atstovų įžvalgas ir pasiūlymus, nes laikas nelaukia ir tinkamus sprendimus reikia rasti nedelsiant.

Ukrainos atstovai dėkojo Lietuvai už teikiamą pagalbą ir pastebėjo, kad pagalba iš ES, JAV ir Jungtinės Karalystės ateina per lėtai. Prašė Lietuvos delegacijos būti Ukrainos advokatais ir palaikyti jos siekius visuose formatuose, renginiuose ir tarptautiniuose susitikimuose.

Toliau delegacija pasidalijo į dvi grupes. Viena grupė susitiko su Ukrainos žemdirbių, grūdų augintojų asociacijos ir žemės ūkio tarybos atstovais, o kita delegacijos dalis – skyrė dėmesį statybos klausimams susitikdami su Statybos konfederacijos vadovais.

Ukrainos grūdų asociacijos prezidentas Nikolajus Gorbočivas kalbėjo, kad didžiulis iššūkis išgabenti apie 90 mln. tonų grūdų (30 mln. tonų – pernykščio derliaus, 60 mln. tonų – šių metų derliaus) įvertinant tai, kad dalis grūdų saugyklų subombarduota ir nebus kur laikyti grūdų. Jei nebus išspręsta ši problema, tikėtina, kad šiais metais nuskurs apie 50 proc. ūkininkų, o kitais metais, negaudami pajamų už užaugintą produkciją, ir likusieji.

Susisiekimo ministro patarėjas A. Rimkevičius sakė, kad atidaryti uostus Ukrainai yra vienas iš prioritetų. 25 mln. tonų krovinių per metus galėtų būti eksportuojami per Klaipėdos jūrų uostą. Jo teigimu, ministerija intensyviai dirba, kad sutrumpintų muitinės procedūrų trukmę iki dviejų valandų, kurios dabar užtrunka iki 3–4 dienas.

Susitikime taip pat dalyvavo Umanės miesto vicemeras Olegas Vumanas, kuris dėkojo už paramą ir sakė, kad Ukrainos viduryje esanti Umanė rudenį susidurs su šildymo problema, nes visa centralizuoto šildymo sistema yra dujinė. Vicemeras domėjosi, kuris Lietuvos miestas galėtų būti partneris, pasidalysiantis gerąja praktika pertvarkant centralizuoto šildymo sistemą ir taip užtikrinant normalias šildymo sąlygas šaltuoju metų periodu gyventojams ir įmonėms. Lietuvos delegacijos vadovas Kazys Starkevičius pasiūlė pasidomėti Utenos miesto pavyzdžiu, jo teigimu, problemas galima spręsti renovuojant pastatų vidaus šildymo sistemas.

Antroji delegacijos grupė, vadovaujama Lietuvos statybininkų asociacijos prezidento D. Gedvilo, aptarė svarbius klausimus, susijusius su statybų sektoriumi. Viena iš svarbiausių problemų teikiant pagalbą Ukrainai buvo įvardyta tai, kad nėra galimybių apdrausti statybose naudojamą techniką ir darbuotojus. Posėdyje buvo akcentuota, kad šią problemą reikia spręsti kuo skubiau. Kitas iššūkis yra tai, kad ukrainietiški standartai neatitinka ES standartų, taip pat priešgaisrinių normų, todėl negalima perkelti skaitmeninių projektų iš Lietuvos į Ukrainą jų nemodifikavus. O tai padaryti yra labai sudėtinga. Ukrainos statybininkų konfederacija suprato išsakytas problemas ir pažadėjo kuo skubiau spręsti šiuos klausimus su teisės aktų leidėjais.

Po posėdžio Lietuvos Seimo delegacija vyko į Bučą ir susitiko su Bučos miesto meru Anatolijumi Fedoruku. Pagerbdami Rusijos agresijos aukas, parlamentarai padėjo gėlių masinės civilių aukų kapavietės vietoje. Vėliau parlamentarai nuvyko pažiūrėti, kur ir kokiomis sąlygomis bus apgyvendinti Bučoje netekę namų ukrainiečiai.

Lietuvos delegacija apsilankė Irpinėje, kur jai buvo aprodyti Rusijos kariškių sugriauti civilių gyventojų namai ir daugiabučiai

Parlamentarai padėjo gėlių Rusijos agresijos civilių aukų masinės kapavietės vietoje

LIETUVOS SEIMO IR VOKIETIJOS BUNDESTAGO EKONOMIKOS KOMITETŲ SUSITIKIMAS

Seimo Ekonomikos komiteto ir Vokietijos Bundestago Ekonomikos komiteto atstovų susitikimas

2022 m. birželio 9 d. Seime lankėsi Vokietijos Bundestago Ekonomikos komiteto delegacija, vadovaujama Klaus-Petero Vilšo (Klaus-Peter Willsch) – Krikščionių demokratų sąjungos/Krikščionių socialinės sąjungos atstovo.

Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas Kazys Starkevičius pristatė Ekonomikos komiteto narius ir akcentavo visapusišką palaikymą Ukrainai, jos pabėgėliams nuo karo.

Ekonomikos komiteto narys, Seimo Pirmininko pavaduotojas Paulius Saudargas pabrėžė, kad Lietuva yra NATO ir Europos Sąjungos valstybių pasienis, kurį privalome ginti. Pasak jo, „siena yra ne tik su Rusija, bet ir su Baltarusija, todėl turime būti pasiruošę atremti puolimą pasienyje, nes strategija – įsileisti priešą į savo teritoriją, o po to ją atsikovoti – mums netinka“. P. Saudargas kalbėjo, kad, norint apsaugoti, reikia didesnių NATO pajėgų ir raketų, nes Rusija atakuoja civilinius objektus. Seimo vicepirmininkas taip pat patikino, kad Lietuva savo namų darbus atliks – šalies gynybai didins lėšų procentinį dydį nuo BVP, plėtos reikiamą infrastruktūrą ir kt. Demokratinio pasaulio karas prieš nedemokratinį Putiną gali būti laimėtas dviem būdais:

- *pirma*, fronte, laiku aprūpinant Ukrainą ginklais, ir
- *antra*, silpninant Putino režimą ekonomiškai.

Todėl turi būti priimtas 7-asis sankcijų paketas – Rusijos bankai turi būti visiškai atjungti nuo SWIFT'o.

Seimo Pirmininko pavaduotojas Paulius Saudargas, Ekonomikos komiteto pirmininkas Kazys Starkevičius ir šio komiteto pirmininko pavaduotojas Gintautas Paluckas

Ekonomikos komiteto pirmininkas Kazys Starkevičius teigė, kad Vokietijos investicijos Lietuvoje yra didžiulės, Lietuvos įmonės gauna užsakymus ir gamina komplektuojančias detales Vokietijos gamintojams, o iš Vokietijos tam tikros detalės tiekiamos ir Lietuvos gamintojams, todėl Lietuvos ekonomika yra glaudžiai susijusi su Vokietijos ekonomika ir labai priklauso nuo jos „sveikatos būklės“. Ekonomikos komiteto pirmininkas K. Starkevičius pažymėjo anksčiau priimtus sprendimus dėl suskystintųjų gamtinių dujų (SGD) terminalo laivo-saugyklos „Independence“ ir kitų, kurie ne tik leido atsisakyti priklausomybės nuo Rusijos energijos išteklių, bet gali pagelbėti ir kaimyninėms Baltijos šalims, taip pat Lenkijai. Komiteto pirmininkas pabrėžė, kad Lietuva aktyviai investuoja į atsinaujinančius energijos išteklius – saulės ir vėjo energetiką – gyventojai patvirtintomis programomis remiami ir skatinami investuoti ir tapti nepriklausomais gamintojais. K. Starkevičius kvietė Vokietijos kolegas dalyvauti konkursiniame pasiūlyme dėl jūros vėjo elektrinių parko vystymo.

Bundestago Ekonomikos komiteto delegacijos vadovas K.-P. Vilšas kalbėjo, kad saugumo užtikrinimas yra labai svarbus visiems, kad džiaugiasi kaimynų parama Ukrainai ir pabėgėliams. Jis akcentavo, kad Bundestagas nusprendė, jog Ukraina turi gauti ginklų, įskaitant ir sunkiąją ginkluotę. Vokietijos parlamento narys sakė, kad Vokietijos kariuomenė NATO jau seniai vykdo oro policijos funkciją ir pabrėžė, jog Vokietijos kancleris Olafas Šolcas (Olaf Scholz) pažadėjo padidinti karių skaičių Lietuvoje.

Pasak delegacijos vadovo, tiek Bundestagas, tiek Vyriausybė sutinka, kad kariuomenė turi būti finansiškai remiama ir stiprinama. Jis pastebėjo, kad nors delegacija yra sudaryta iš Ekonomikos komiteto, kurio veiklos sritys – investicijos, verslo sąlygų gerinimas tiek Lietuvoje, tiek Vokietijoje, narių, tačiau po vasario 24-osios svarbiausiais tapo kiti klausimai. Baigdamas savo pasisakymą, K.-P. Vilšas sakė: „stebime ir su pagarba remiame Ukrainą“.

Vokietijos Bundestago Ekonomikos komiteto delegacijos atstovai

Ekonomikos komiteto pirmininkas Kazys Starkevičius pažymėjo, kad Seimo Ekonomikos komiteto delegacijai liepos pradžioje lankantis Ukrainoje, buvo pritarta Ukrainos Aukščiausiosios Rados Ekonomikos vystymo komiteto ir Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto bendradarbiavimo memorandumui, o vakar (t. y. birželio 8 d.) buvo tęsiamas pokalbis (nuotoliniu būdu) dėl bendradarbiavimo ir galimos pagalbos atstatant Ukrainos miestus.

Ekonomikos komiteto pirmininko pavaduotojas Gintautas Paluckas kalbėjo, kad labai svarbu ir naudinga susitikus su Vokietijos Ekonomikos komiteto delegacija aptarti abipusiai naudingas temas, keistis nuomonėmis ir požiūriu. Jis akcentavo, kad Ukrainos ekonomika per š. m. I ketvirtį susitraukė per 35 proc., ir jei ne Vokietijos ir kitų šalių pagalba, padėtis būtų kur kas sudėtingesnė.

Bundestago Ekonomikos komiteto narys Karlas-Julijus Kronenbergas (Carl-Julius Cronenberg) sakė, kad Lietuva yra labai svarbi Vokietijos partnerė. Lietuva, anot politiko, parodė nepaprastą drąsą – sugebėjo atsispirti dviejų didžiulių valstybių – Rusijos ir Kinijos – diktatui: Lietuva rodo pavyzdį – pasaulio santvarka turi remtis principais, kuriais vadovaujamės. Kalbėdamas dėl dujų embargo, C.-J. Cronenberg'as pastebėjo, kad Vokietija sunaudoja labai daug dujų, ir ypač daug jų reikia chemijos pramonei. Tačiau šiandien klausimas dėl visuotinės dekarbonizacijos aktualus ne vien dėl klimato kaitos, bet ir dėl kitų priežasčių. Kadangi Vokietijoje daug privačių investicijų ir įmonių, sudarančių Vokietijos ūkio pagrindą, stengiamasi susilaikyti nuo priemonių, kurios susilpnintų Vokietijos ūkį, o taip pat ir visą šalį. Tačiau iki šių metų pabaigos Vokietija atsisakys naftos ir anglies iš Rusijos. Bundestago narys pripažino, kad lig šiol buvo remtasi iliuzijomis dėl Rusijos, ir klausimas, jo žodžiais, ar tas pats neatsitiks ir su Kinija.

Bundestago Ekonomikos komiteto narys dr. Maltė Kaufmanas (Malte Kaufmann) sakė, kad į Lietuvą atvyko pareikšti pagarbą, paramą ir solidarumą, aptarti įvairius politinius klausimus. Jis pažymėjo, kad „...pasisako už energijos šaltinių diversifikaciją ir už branduolinę energetiką, tačiau jos šalininkų nėra daug. Politikas, be kita ko, teiravosi, ar Lietuvoje neplanuojama diegti branduolinių jėgainių.“

Ekonomikos komiteto pirmininkas Kazys Starkevičius teigė, kad po Ignalinos atominės elektrinės uždarymo (to reikalavo stojimo į ES sutartis), referendumas dėl naujos branduolinės jėgainės statybos pralaimėjo, tikėtina, ne be Rytų įtakos, o kalbant apie mažąsias branduolines jėgaines – galvojama. „Jei būtume turėję savo branduolinę elektrinę, nebūtų Astravo jėgainės, tad galima sakyti – Rusija laimėjo“, – teigė Seimo narys.

Bundestago Ekonomikos komiteto narys Maikas Ausendorfas (Maik Außendorf) sakė, kad žavisi Lietuvos drąsa ir pabrėžė, jog jau nuspręsta didinti Vokietijos karių skaičių Lietuvoje. Atsakydamas į klausimą dėl branduolinių jėgainių, M. Außendorf'as sakė, kad jos bus uždarytos, kaip buvo numatyta, o ateityje bus siekiama pereiti prie „žaliosios“ energetikos, pvz., prie vandenilio ir kt.

Susitikimo pabaigoje Vokietijos Bundestago Ekonomikos komiteto delegacijos vadovas K.-P. Vilšas padėkojo už galimybę susitikti ir, savo ruožtu, pakvietė Seimo Ekonomikos komitetą atvykti į Berlyną ir pratęsti bendradarbiavimą.

Seimo narys, Ekonomikos komiteto pirmininkas Kazys Starkevičius

